

3. Ониськів М. С. Використання інтегрованих технологій у процесі особистісного-зорієнтованого навчання дітей з особливими освітніми потребами / М. С. Ониськів, О. С. Білінська // Дитина з особливими потребами. – 2019. – № 2. – С. 2–4.
4. Папка Світлана. Здібності та їх розвиток як навчити дітей з особливими освітніми потребами / Світлана Папка. // Початкова освіта. – 2017. – № 21. – С. 4–6.
5. Чепурний, Г. А. Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти : навч.-метод. посіб. / Г. А. Чепурний. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 126 с.

УДК376.1:373.2.043.2(477)(043.2)

Луганська А.А., студентка III-Д курсу;
керівник: Грегірчак Д.Б., кандидат
політичних наук, викладач
суспільнин дисциплін

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Сьогодні в Україні здійснюються перші кроки на шляху запровадження інклюзивної освіти. Разом з тим, у законодавствах багатьох розвинених країн світу серед яких є: Канада, Кіпр, Данія, Ісландія, Індія, Мальти, Нідерланди, Норвегія, ПАР, США – інклюзивна освіта давно займає пріоритетні позиції [3, с. 9].

Насамперед, інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що базується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання, в результаті передбачає навчання в умовах загальноосвітнього закладу [3, с.15].

З огляду, на викладене вище, інклюзивне навчання передбачає створення освітнього середовища, яке відповідає потребам і можливостям кожної дитини незалежно від особливостей її психофізичного розвитку.

Вибір форми навчання дитини з особливими освітніми потребами є прерогативою батьків. Зробити обґрунтований вибір щодо навчання дитини, яка має ті чи інші проблеми в розвитку, непросте рішення, і його слід приймати спільно з фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів, що сьогодні створюються в Україні [1, с.4].

Інклюзивна освіта ефективна для багатьох дітей з відхиленнями в розвитку, однак інтегрування таких учнів в загальноосвітній простір іноді відбувається стихійно. є і діти, які не пройшли відповідного обстеження, відхилення в їхньому розвитку ще не виявленні; і діти, батьки яких, знаючи про порушення розвитку в дитини, з різних причин хочуть, аби вона навчалась у звичайному освітньому закладі; і діти, які внаслідок тривалої колекційної роботи підготовленні до навчання в масових навчальних закладах; вихованці спеціальних дошкільних груп і класів у масових дитячих садках і школах (часто такі групи і класи виявляються ізольованими від колективу навчального закладу) та ін. [2, с.49].

Труднощі сімей, у яких виховується діти з особливими потребами, істотно відрізняються від тих турбот, що хвилюють звичайну родину. Хвора дитина вимагає незрівнянно більше, ніж здорова, матеріальних, духовних і фізичних витрат [3, с.128].

Робота з такими родинami починається в кабінеті практичного психолога та інших спеціалістів, де батьки мають зрозуміти, що означає діагноз для дитини, для них самих і для всієї родини. Сім'я обов'язково повинна бути залучена до навчально-виховного процесу, а сімейні

ресурси самодопомоги є складовою частиною будь-якої роботи з дітьми.

Процес реалізації психологічної підтримки батьків тривалий і потребує комплексного підходу, що передбачає участь не тільки психолога, а й усіх інших фахівців, адже іноді батьки використовують переважно авторитарні методи виконання, тоді невдачі дітей є для них гарним приводом для проекції на дитину власної внутрішньої напруги, роздратування [3, с. 35].

Для більш результативного надання допомоги дітям дошкільного віку слід звернути увагу на такий вид допомоги як психолого-педагогічна, адже саме в згуртованій роботі психологів та вихователів можна досягти максимального успіху у подоланні певних проблем.

Психолого-педагогічна допомога – система психологічних та педагогічних послуг, що надаються дитині з особливими освітніми потребами фахівцями центру, педагогічними працівниками навчальних закладів, реабілітаційних установ системи охорони здоров'я, соціального захисту, громадських об'єднань тощо [1, с.37].

Психолого-педагогічна допомога спрямована на соціалізацію дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності, делікатного підбору навчально-виховного матеріалу, подолання певних психологічних проблем, що стають на заваді в процесі перебування дитини в ЗДО [1, с.37].

Переваги спільної роботи команди фахівців безумовно проявляються в:

- подоланні ізоляції вихованців;
- можливості отримання освіти за місцем проживання без відриву від сім'ї;

- орієнтації дітей з особливими потребами на здорових однолітків;
- реальній соціальній адаптації з раннього віку [3, с.15].

При повноцінній роботі з особливими дітьми в закладах дошкільної освіти варто враховувати і той факт, що перш за все діти повинні навчатися та виховуватися. Тому варто розглянути такі окремі аспекти як впровадження диференційованого навчання та виховання дітей. В якомусь розумінні вихованням таких дітей варто займатися дуже делікатно, але ні в якому разі не слід пропускати такий напрям роботи, адже він є одним із найважливіших.

Процес виховання культури поведінки дітей з обмеженими можливостями дуже складний, передбачає свідоме й глибоке застосування педагогом багатого арсеналу різноманітних методів: привчання, вправа, заохочення, приклад для наслідування, різноманітні словесні методи, роз'яснення, бесіда [3, с.157].

Окрім цього, варто зауважити й на інші індивідуальні особливості дитини. Адже педагоги, які працюють з особливими дітьми повинні знати, що вони обов'язково мусять слідувати певним раціонам, сформованим режимам дня. Варто зауважити, що на самопочуття і готовність сприймати матеріал впливають час прийняття їжі, різна потреба щодо вживання рідини. Одні діти харчуються «по годиннику», іншим необхідне часте харчування маленькими порціями. Тому спрага чи відчуття голоду, що їх дитина має переборювати, не дають їй засвоювати матеріал. Цей час для неї втрачений.

Проводячи планову роботу в групі інклюзивного характеру та проаналізувавши всі особливості учнів, учитель зможе виважено підійти до вибору методів і прийомів викладання, а також можна виявити, що у кожної

дитини існує власний стиль навчання, сприйняття діяльності, свій темперамент.

Дитина вчитиметься швидше і краще, якщо задіє і поєднає якомога більше здатностей свого мозку, тому на мою думку основна робота повинна рухатися саме в напрямку індивідуалізації інклюзивної освіти.

Основний спосіб сприйняття дитиною навчального матеріалу часто поєднується з іншим (менш вираженим). Цікавим також є те, що для покращення процесу індивідуалізації було винайдено багато методів, прийомів, класифікацій та навіть окремі стилі навчання.

Повертаючись до стилів навчання, ми може бути твердо впевнені, що саме завдяки використанню наукової класифікації можна по-іншому підійти до вибору навчально-виховної програми в ЗДО, а також чітко врахувати всі індивідуальні особливості кожної дитини в групі інклюзивного характеру.

Наразі науковці переконані, що існують три домінуючі стилі навчання:

1. Кінестетично-тактильний (гаптичний) – ним користуються діти, які краще навчаються, коли рухаються, залучаються до практичної діяльності.
2. Візуальний (зоровий) – ним користуються діти, які краще навчаються через малюнки, схеми, діаграми, що стосується теми вивчення.
3. Аудіальний (слуховий) – ним користуються діти, які краще навчаються, сприймаючи інформацію на слух, через бесіду [2, с.12].

Дитина має не лише власний стиль навчання, а й власний стиль мислення. Диференційоване викладання не слід вважати скороминучим захопленням. Це скоріше революція, тобто концептуально інший спосіб навчати дітей із різноманітними навчальними потребами. І хоча втілення описаного підходу на практиці є надзвичайно

складним завданням, результат вартий витраченого часу й зусиль [2, с.48]. Пристосування до стилів навчання дітей, та типів інтелекту, активізація провідних центрів компетентності – інноваційний метод у викладанні, що дає змогу суттєво зменшити неуспішність вихованців.

Таким чином, процес проектування навчального процесу з урахуванням потреб людей з порушеннями привів до підвищення можливостей використання для всіх. Ця концепція спонукала фахівців на розробку так званої універсальної моделі навчання (УМН), спрямованої на створення навчальних програм, що були б гнучкими і враховували б потреби всіх вихованців.

На закінчення, хочу звернути увагу на вагомість впровадження інклюзивної освіти. Діти з обмеженими можливостями, що проживають на території України позбавлені соціуму, можливості навчатися, розвиватися, гратися в межах державних освітніх закладах, відтак позбавлені активного дитинства. Для педагога дошкільного закладу розвиток в даній сфері діяльності відкриває нові можливості, а також змогу працювати якнайкраще з дітьми які цього дійсно потребують.

Отже, впровадження інклюзивної освіти в українські дошкільні навчальні заклади сприяє насамперед підвищенню рівня педагогічної компетенції, розширенню знань вихователів, а також, що є найважливішим, розширенню кількості освітніх закладів для дітей з обмеженими можливостями.

Список використаних джерел

1. Колупаєва А. А. Інклюзивне навчання: вибір батьків / А.А. Колупаєва, Л.М. Наконечна. – Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. – 56 с.

2. Колупаєва А.А. Педагогічні технології інклюзивного навчання / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко. – Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. – 160 с.
3. Кравченко Г. Ю. Інклюзивна освіта в ДНЗ / Г. Ю. Кравченко, Г. О. Сіліна. – Х.: Вид-во «Ранок», 2014. – 176 с.

УДК [377.8.011.3- 051:373.2]:37.043.2- 056.2 (043.2)

Михайлюк М.В., студентка III-Д курсу;
керівник: Кертіс Н.В., викладач дошкільної педагогіки та окремих методик,
спеціаліст I категорії

АСПЕКТ ІНКЛЮЗИВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Сьогодні інклюзивна освіта є не лише однією з фундаментальних засад розвитку освіти, але й філософією розуміння участі людини у житті суспільства [1, с.10].

Інклюзія ґрунтується на визнанні та повазі до індивідуальних людських відмінностей, що визначає необхідність створення в освітньому середовищі умов для задоволення особливих потреб кожної особистості, замість однобічного прилаштування особистості до існуючих суспільних стосунків [2, с.6].

Сучасними психологами і педагогами вивчаються умови, найбільш сприятливі для цілісного розвитку дитини як особистості, формування її психічного здоров'я (О.Л. Кононко, В.К. Котирло, С.Є. Кулачківська, С.О. Ладивір, Л.Д. Мельник, З.П. Плохій). Проблему фізичного розвитку дітей дошкільного віку досліджують Е.С. Вільчковський, Н.В. Гавриш, Л.В. Лохвицька, М.А. Русова. Водночас залишається недостатньо вивченою проблема організації роботи інклюзивної інноваційної діяльності навчального

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>